

Giải pháp phòng ngừa ảnh hưởng tiêu cực của sản phẩm văn hóa độc hại đến sĩ quan trẻ trong Quân đội nhân dân Việt Nam

ThS. ĐINH VĂN PHÚC

Học viện Chính trị, Bộ Quốc phòng; Email: phucp6hvct@gmail.com

Tóm tắt: Trong thời đại toàn cầu hóa và phát triển mạnh mẽ của khoa học công nghệ, con người có thể dễ dàng tiếp cận, giao lưu với nhiều nền văn hóa khác nhau. Bên cạnh những sản phẩm văn hóa tốt đẹp, tích cực, phù hợp với thuần phong, mỹ tục của dân tộc vẫn còn những sản phẩm văn hóa độc hại gây ảnh hưởng tiêu cực đến nhận thức, lối sống và sức khỏe của con người, đặc biệt là giới trẻ. Đối với sĩ quan trẻ trong Quân đội nhân dân Việt Nam - những người mà vốn sống thực tiễn, nhận thức và kinh nghiệm chưa nhiều thì việc tiếp xúc với những sản phẩm này có thể ảnh hưởng tiêu cực đến sức khỏe, bản lĩnh chính trị và phẩm chất đạo đức của họ. Vì vậy, cần đề ra những giải pháp hữu hiệu nhằm bảo vệ và nâng cao sức khỏe, giữ vững bản lĩnh chính trị và phẩm chất đạo đức của sĩ quan trẻ trước sự ảnh hưởng tiêu cực của các sản phẩm văn hóa độc hại.

Từ khóa: sản phẩm văn hóa độc hại; ảnh hưởng tiêu cực; sĩ quan trẻ; giải pháp phòng ngừa.

1. Mở đầu

Chỉ thị số 46-CT/TW, ngày 27/7/2010 của Ban Bí thư về □ Chống sự xâm nhập của các sản phẩm văn hóa độc hại gây hủy hoại đạo đức xã hội □ đã nhấn mạnh: □□ nhiều sản phẩm văn hoá độc hại từ bên ngoài đã xâm nhập vào nước ta bằng nhiều con đường, tác động rất xấu đến tư tưởng, đạo đức, lối sống, tâm lý, hành vi của một bộ phận nhân dân, nhất là thanh thiếu niên; làm hủy hoại, xói mòn nền tảng và những giá trị đạo đức tốt đẹp của dân tộc □□. Đối với sĩ quan trẻ trong Quân đội, mặc dù được đào tạo cơ bản, sống trong môi trường văn hóa quân sự có tính nghiêm cách cao trong rèn luyện và kỷ luật, nhưng với sự đa dạng về nguồn cung cấp thông tin, nhất là Internet và mạng xã hội thì việc tiếp cận với những sản phẩm văn hóa độc hại là điều không thể tránh khỏi. Những sản phẩm này ảnh hưởng đến sức khỏe, bản lĩnh chính trị và phẩm chất đạo đức của sĩ quan trẻ một cách nghiêm trọng nếu không có giải pháp phòng ngừa kịp thời, hiệu quả.

2. Ảnh hưởng tiêu cực của sản phẩm văn hóa độc hại đến sĩ quan trẻ

2.1. Ảnh hưởng tiêu cực đến sức khỏe

Đối với sức khỏe thể chất

Trước hết, việc tiếp xúc và sử dụng các sản phẩm văn hóa độc hại có thể dẫn đến suy giảm thể lực của sĩ quan trẻ, nhất là khi việc sử dụng các sản phẩm đó trở thành thói quen và mang tính thường xuyên. Điển hình như việc xem phim ảnh không lành mạnh (phim khiêu dâm, bạo lực □) hoặc chơi điện tử quá mức khiến nhiều sĩ quan trẻ dành quá nhiều thời gian trước màn hình, giảm thời gian vận động và rèn luyện thể chất. Điều này dẫn đến tình trạng mờ mắt, suy nhược cơ thể, mất dần sự dẻo dai, linh hoạt, dẫn đến ảnh hưởng tiêu cực đến quá trình và kết quả thực hiện các nhiệm vụ quân sự.

Hơn nữa, một khi không được kiểm soát, các sản phẩm văn hóa độc hại dễ dẫn đến nguy cơ nghiện sex, nghiện game, nghiện công nghệ. Từ đó, sĩ quan trẻ sẽ dành quá nhiều thời gian để truy cập những nội dung tiêu cực trên các thiết bị điện tử như điện thoại, máy tính, máy tính bảng, □ và họ có thể dần mất kiểm soát đối với thời gian và thói quen sinh hoạt của bản thân, làm suy giảm

tinh thần kỷ luật, ảnh hưởng đến tác phong quân nhân. Qua đó cũng hình thành lối sống ít vận động đi kèm với chế độ ăn uống thiếu điều độ có thể làm gia tăng nguy cơ mắc các bệnh lý như béo phì, tim mạch, suy giảm sức bền - những yếu tố cản trở sự phát triển toàn diện của một sĩ quan quân đội.

Bên cạnh đó, các sản phẩm văn hóa độc hại còn ảnh hưởng đến giấc ngủ của sĩ quan trẻ. Do đặc thù của môi trường và hoạt động quân sự, sĩ quan trẻ phần lớn tiếp xúc với các sản phẩm văn hóa độc hại vào những giờ nghỉ, ngày nghỉ, đặc biệt là vào ban đêm một khi đã bị *“nghiện”* chúng. Đồng thời, nhiều sản phẩm chứa đựng những nội dung kích thích tâm lý như phim giật gân, bạo lực hay nội dung phản cảm, nếu sĩ quan trẻ tiếp xúc trước khi ngủ có thể gây căng thẳng thần kinh, dẫn đến tình trạng mất ngủ hoặc giấc ngủ chập chờn, không sâu. Nói cách khác, chất lượng giấc ngủ của sĩ quan trẻ bị suy giảm. Từ đó, tất yếu dẫn đến suy nhược cơ thể, trạng thái mệt mỏi kéo dài, ảnh hưởng nghiêm trọng đến kết quả thực hiện nhiệm vụ.

Đối với sức khỏe tâm lý

Sức khỏe tâm lý hay sức khỏe tâm thần hoặc sức khỏe tinh thần, là một trạng thái khỏe mạnh mà trong đó, mỗi cá nhân nhận biết được khả năng của bản thân, có thể ứng phó với sự căng thẳng thông thường, làm việc hiệu quả và có sự đóng góp cho cộng đồng. Những vấn đề thường gặp về sức khỏe tâm lý như: trầm cảm, rối loạn lo âu, tâm thần phân liệt, chứng rối loạn ăn uống và các hành vi gây nghiện. Các sản phẩm văn hóa độc hại ảnh hưởng tiêu cực đến sức khỏe tâm lý của sĩ quan trẻ ở những nội dung sau:

Trước hết, các sản phẩm văn hóa độc hại có thể gây căng thẳng, lo âu cho sĩ quan trẻ. Khi tiếp xúc với những sản phẩm văn hóa có nội dung xuyên tạc, kích động bạo lực hoặc những thông tin sai lệch về chính trị, xã hội, một số sĩ quan trẻ dễ rơi vào trạng thái mất phương hướng, hoài nghi, hoang mang, dao động. Từ đó, sĩ quan trẻ cảm thấy có sự bất an, suy nghĩ mơ hồ, mông lung, nghiêm trọng hơn là sự suy giảm về bản lĩnh chính

trị. Dần dần, nếu không có sự kiểm soát, những căng thẳng, lo âu này có thể tích tụ, làm giảm khả năng tập trung của sĩ quan trẻ.

Cùng với đó, khi tiếp xúc quá mức với các sản phẩm văn hóa độc hại còn làm gia tăng nguy cơ trầm cảm ở sĩ quan trẻ. Các sản phẩm văn hóa độc hại dẫn dắt con người, trong đó có sĩ quan trẻ đến xu hướng hay so sánh thiệt hơn, cảm giác bất công, bị quan hơn, mất niềm tin về cuộc sống, dễ cảm thấy chán nản và mất đi động lực phấn đấu. Ví dụ, khi tiếp xúc với các sản phẩm văn hóa có nội dung cổ xúy lối sống phương Tây hoặc các sản phẩm có nội dung tiêu cực về xã hội, quân đội, đất nước sẽ khiến sĩ quan trẻ dễ đưa ra so sánh và rơi vào trạng thái bi quan, mất niềm tin vào lý tưởng. Từ đó tạo ra tâm lý chán nản, cô lập bản thân, nghiêm trọng hơn là dẫn đến áp lực tâm lý nặng nề. Khi không được giải tỏa đúng cách, áp lực này có thể tích tụ và phát triển thành trạng thái căng thẳng kéo dài, trầm cảm.

Đồng thời, các sản phẩm văn hóa độc hại còn ảnh hưởng tiêu cực đến tinh thần đoàn kết trong đơn vị quân đội. Một số sản phẩm có nội dung truyền bá và cổ xúy cho lối sống thực dụng, cá nhân, ích kỷ đã dẫn đến sĩ quan trẻ chỉ chú trọng lợi ích của bản thân, dần xa rời các giá trị tập thể. Từ đó, tinh thần đoàn kết, đồng chí, đồng đội trong đơn vị bị suy giảm. Chính sự suy giảm tinh thần đoàn kết này lại tác động đến sức khỏe tâm lý của sĩ quan trẻ theo hướng tiêu cực, như bi quan, chán nản, cô lập bản thân, v.v..

2.2. Ảnh hưởng tiêu cực đến bản lĩnh chính trị và phẩm chất đạo đức của sĩ quan trẻ

Trước hết, về bản lĩnh chính trị, việc tiếp xúc với các sản phẩm văn hóa độc hại, nhất là các sản phẩm có nội dung cổ xúy cho lối sống đề cao giá trị vật chất tầm thường, bôi nhọ, bóp méo lịch sử dân tộc, xuyên tạc chủ trương, đường lối của Đảng, cổ xúy tư tưởng cực đoan có thể dẫn đến làm nhạt phai mục tiêu, lý tưởng cách mạng, hoang mang, dao động, thiếu niềm tin vào thắng lợi của sự nghiệp cách mạng và suy giảm khát vọng, động cơ cống hiến của sĩ quan trẻ. Nguy

hiểm hơn, các sản phẩm văn hóa độc hại còn làm cho sĩ quan trẻ không còn trung thành với Đảng, Tổ quốc và nhân dân; phủ nhận hoàn toàn những thành tựu, kết quả mà Đảng, Nhà nước, nhân dân và quân đội ta đã đổ bao mồ hôi, xương máu để vun đắp, xây dựng; [trở cò] nói xấu chế độ, chống lại và xâm phạm lợi ích quốc gia, dân tộc.

Bên cạnh đó, về phẩm chất đạo đức, các sản phẩm văn hóa độc hại thông qua các ấn phẩm đồi trụy, bạo lực đã tuyên truyền, cổ xúy sĩ quan trẻ sống theo bản năng, thực dụng, hưởng thụ, đầy mạnh phần [con], hạn chế phần [người] làm băng hoại đạo đức, lối sống; vi phạm pháp luật của Nhà nước, kỷ luật của quân đội và đơn vị. Từ đó, ảnh hưởng đến uy tín, truyền thống tốt đẹp của quân đội, phai nhạt phẩm chất, hình ảnh [Bộ đội Cụ Hồ] gây mất niềm tin, kính trọng của nhân dân.

Như vậy, có thể thấy rằng các sản phẩm văn hóa độc hại đang tác động không nhỏ đến sức khỏe, bản lĩnh chính trị và phẩm chất đạo đức của sĩ quan trẻ. Để hạn chế những ảnh hưởng tiêu cực này, cần có những giải pháp phòng ngừa đồng bộ, kịp thời và hiệu quả.

3. Giải pháp phòng ngừa ảnh hưởng tiêu cực của sản phẩm văn hóa độc hại đến sĩ quan trẻ

3.1. Phát huy vai trò của cán bộ chỉ huy đơn vị trong nâng cao nhận thức về các giá trị văn hoá cho sĩ quan trẻ

Đây là giải pháp nền tảng để phòng ngừa ảnh hưởng tiêu cực của sản phẩm văn hóa độc hại đến sĩ quan trẻ. Để nâng cao nhận thức cho sĩ quan trẻ về các giá trị văn hóa, đòi hỏi phát huy vai trò của nhiều chủ thể, trong đó quan trọng nhất là vai trò của cán bộ chỉ huy đơn vị bằng nhiều nội dung biện pháp:

Một là, cán bộ chỉ huy cần đẩy mạnh công tác tuyên truyền và giáo dục để sĩ quan trẻ hiểu rõ ảnh hưởng tiêu cực của sản phẩm văn hóa độc hại đến bản thân, cũng như đến quá trình thực hiện nhiệm vụ của họ. Đồng thời, cán bộ chỉ huy cần xác định rõ các giá trị, chuẩn mực về văn hóa, nhấn mạnh vai trò của các sản phẩm văn hóa lành mạnh đến

phát triển nhân cách quân nhân. Từ đó, giúp sĩ quan trẻ có cơ sở để tự mình lựa chọn và hành động theo những giá trị tích cực, tránh xa các sản phẩm văn hóa độc hại.

Hai là, tạo sự thống nhất trong nhận thức và hành động của cán bộ chỉ huy trong tuyên truyền, giáo dục sĩ quan trẻ. Việc thống nhất các nội dung tuyên truyền giúp tránh sự chông chéo và thiếu hiệu quả trong công tác giáo dục. Đội ngũ cán bộ chỉ huy cần trao đổi, thống nhất lại các kế hoạch, chương trình tuyên truyền, giáo dục về tác hại của sản phẩm văn hóa độc hại và đảm bảo các nội dung này phù hợp với tình hình thực tế của đơn vị. Thêm vào đó, có sự phân công rõ ràng nhiệm vụ cho từng cán bộ chỉ huy trong việc tổ chức các hoạt động tuyên truyền, giáo dục và hướng dẫn sĩ quan trẻ thuộc cấp hướng về những giá trị văn hóa truyền thống của dân tộc và quân đội; nói không với các sản phẩm văn hóa độc hại.

Ba là, cán bộ chỉ huy đơn vị cần làm gương trong việc tiếp nhận thông tin và định hướng sử dụng các sản phẩm văn hóa phù hợp. Cán bộ chỉ huy cần hiểu rõ về tác động của những sản phẩm văn hóa độc hại đối với sức khỏe của bản thân cũng như đồng đội, từ đó định hướng cho sĩ quan trẻ trong việc tiếp cận thông tin và lựa chọn các sản phẩm văn hóa lành mạnh, có ích. Khi cán bộ chỉ huy làm gương trong việc tiếp nhận, sử dụng các sản phẩm văn hóa và duy trì lối sống lành mạnh, họ sẽ giúp sĩ quan trẻ nhận thức được tầm quan trọng của việc chọn lọc các sản phẩm văn hóa và làm chủ trong việc tiếp nhận và sử dụng chúng để không bị ảnh hưởng tiêu cực.

3.2. Phát huy tính tích cực, chủ động của sĩ quan trẻ đối với việc phòng ngừa ảnh hưởng tiêu cực của sản phẩm văn hóa độc hại đến bản thân

Đây là giải pháp có vai trò quyết định đến hiệu quả phòng ngừa ảnh hưởng tiêu cực của sản phẩm văn hóa độc hại đối với sĩ quan trẻ. Để thực hiện giải pháp này, cần làm tốt một số nội dung biện pháp sau:

Một là, trang bị kiến thức, vốn sống vững vàng cho sĩ quan trẻ. Để phòng ngừa ảnh hưởng của các

sản phẩm văn hóa độc hại, sĩ quan trẻ cần có nền tảng kiến thức vững chắc, đặc biệt là về văn hóa xã hội, lịch sử dân tộc, và lý tưởng cách mạng. Việc học tập các quan điểm của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, cùng với các chủ trương, đường lối của Đảng, sẽ giúp sĩ quan trẻ nhận thức rõ ràng về vai trò của văn hóa trong sự nghiệp cách mạng, đồng thời giúp họ phân biệt được đâu là những sản phẩm văn hóa tích cực, cần học hỏi và đâu là những yếu tố có hại, cần tránh xa. Kiến thức vững vàng sẽ là lá chắn bảo vệ sĩ quan trẻ khỏi sự xâm nhập và ảnh hưởng của các sản phẩm văn hóa độc hại và nâng cao nhận thức xã hội, xây dựng thế giới quan và nhân sinh quan đúng đắn.

Hai là, sĩ quan trẻ cần chủ động xây dựng cho mình một kế hoạch học tập và rèn luyện khoa học, hợp lý, phù hợp với yêu cầu của đơn vị và khả năng bản thân. Việc tự học tập, nghiên cứu các vấn đề liên quan đến quân sự, chính trị, văn hóa giúp sĩ quan trẻ phát triển bản thân một cách toàn diện. Đồng thời, mỗi người cũng cần thiết lập những mục tiêu rõ ràng trong huấn luyện, rèn luyện sức khỏe và nâng cao phẩm chất đạo đức. Một kế hoạch tự học, tự rèn hiệu quả không chỉ giúp phát huy năng lực cá nhân mà còn tạo ra một môi trường cạnh tranh lành mạnh trong đơn vị, từ đó giúp tập thể đơn vị ngày càng vững mạnh.

Ba là, mỗi sĩ quan trẻ cần đặt ra yêu cầu cao cho bản thân trong thực hiện các nhiệm vụ của đơn vị. Việc này không chỉ giúp nâng cao tinh thần trách nhiệm mà còn giúp mỗi người vượt qua những thử thách trong quá trình huấn luyện, rèn luyện. Đặc biệt, trong môi trường quân đội, phẩm chất chính trị là yếu tố quan trọng, do đó, sĩ quan trẻ cần phải giữ vững ý chí và bản lĩnh trước những cám dỗ từ xã hội bên ngoài. Cần xác định rõ mục tiêu, không để mình bị cuốn vào những sản phẩm văn hóa độc hại, như phim ảnh, mạng xã hội với những nội dung khiêu dâm, bạo lực, phản động. Những yêu cầu này phải xuất phát từ chính ý thức tự giác, sự cam kết của mỗi sĩ quan trẻ đối với bản thân, gia đình và Tổ quốc.

3.3. Xây dựng môi trường văn hoá quân sự tốt đẹp, lành mạnh

Xây dựng môi trường văn hóa quân sự tốt đẹp, lành mạnh là một yếu tố quan trọng trong việc bảo vệ đơn vị khỏi sự xâm nhập của các sản phẩm văn hóa độc hại. Một môi trường văn hóa quân sự tốt đẹp lành mạnh sẽ giúp sĩ quan trẻ nhận diện và loại bỏ những yếu tố văn hóa tiêu cực, độc hại, đồng thời tiếp thu những giá trị văn hóa tích cực, lành mạnh, góp phần nâng cao sức khỏe và phát triển nhân cách cá nhân. Để xây dựng môi trường này, cần thực hiện một số nội dung biện pháp sau:

Một là, các cấp ủy đảng và người chỉ huy cần quán triệt đầy đủ các chỉ thị, hướng dẫn về xây dựng môi trường văn hóa trong quân đội. Điều này giúp sĩ quan trẻ hiểu rõ vai trò của môi trường văn hóa quân sự đối với phòng ngừa ảnh hưởng của các sản phẩm văn hóa độc hại, cũng như chức trách và nghĩa vụ của mình trong việc thực hiện các tiêu chuẩn xây dựng môi trường văn hóa quân sự. Việc làm này sẽ tạo nền tảng vững chắc cho sự đoàn kết và thống nhất trong đơn vị, đồng thời nâng cao nhận thức và tinh thần trách nhiệm của mọi quân nhân, trong đó có sĩ quan trẻ trong việc chấp hành kỷ luật và hoàn thành nhiệm vụ được giao.

Hai là, mỗi đơn vị cần xây dựng kế hoạch cụ thể phù hợp với đặc điểm và tình hình thực tế của mình, xác định rõ các chỉ tiêu và phương hướng hoạt động để xây dựng môi trường văn hóa quân sự. Cán bộ chỉ huy đơn vị cần đẩy mạnh các phong trào thi đua yêu nước, tổ chức các hoạt động thể thao, văn hóa, văn nghệ, tạo sân chơi bổ ích giúp sĩ quan trẻ có cơ hội phát triển toàn diện về thể chất và tinh thần. Việc tham gia các hoạt động thể thao như bóng đá, cầu lông hoặc các hoạt động văn hóa như ca múa, nhạc, hội họa không chỉ giúp phát triển sức khỏe mà còn tạo ra một không gian giải trí lành mạnh, giúp sĩ quan trẻ thư giãn, giải tỏa căng thẳng sau những giờ huấn luyện mệt mỏi. Thông qua đó, sĩ quan trẻ sẽ có cơ hội gắn kết, giao lưu với đồng đội, học hỏi và chia sẻ những kinh nghiệm sống và công tác.

Ba là, xây dựng đời sống tinh thần phong phú, lối sống lành mạnh cho sĩ quan trẻ. Cán bộ chỉ huy đơn vị phải tạo ra môi trường dân chủ, gần gũi, lắng nghe tâm tư nguyện vọng của từng người, từ đó giúp họ vững tin vào lý tưởng, thấu hiểu chức trách, nhiệm vụ, phát huy hết phẩm chất và năng lực, cống hiến hết mình cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Bên cạnh đó, khuyến khích lối sống lành mạnh trong đơn vị là một biện pháp thiết thực giúp sĩ quan trẻ tránh xa các sản phẩm văn hóa độc hại. Các đơn vị cần tổ chức các buổi sinh hoạt, tuyên truyền về lợi ích của một lối sống lành mạnh, như việc ăn uống khoa học, hạn chế tiếp xúc với các nội dung tiêu cực trên Internet và tăng cường vận động thể chất. Những hoạt động này không chỉ tạo cơ hội cho sĩ quan trẻ rèn luyện thể chất mà còn giúp họ xây dựng thói quen sống tích cực, khỏe mạnh, tránh xa sự ảnh hưởng của các yếu tố tiêu cực trong xã hội.

Bốn là, xây dựng môi trường văn hóa quân sự cần gắn với đấu tranh chống sự xâm nhập của các sản phẩm văn hóa độc hại. Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng nhấn mạnh: “Chú trọng xây dựng môi trường văn hóa công sở lành mạnh, dân chủ, đoàn kết, nhân văn; đẩy lùi bệnh quan liêu, bè phái, mất đoàn kết, chủ nghĩa cơ hội và thực dụng⁽²⁾. Trong quân đội, “Chú trọng xây dựng môi trường văn hóa quân sự lành mạnh, chủ động đấu tranh phòng, chống các tác động tiêu cực và văn hóa xấu độc⁽³⁾. Để làm tốt, công tác này cần được thực hiện một cách chủ động, thông qua tuyên truyền, giáo dục, kiểm tra giám sát. Môi trường văn hóa quân sự phải là “phên dậu” vững chắc, ngăn chặn mọi âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch, bảo vệ sĩ quan trẻ khỏi sự ảnh hưởng của các sản phẩm văn hóa độc hại, các tư tưởng sai trái, lạc hậu, đồng thời phát huy truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ”, giữ vững bản lĩnh chính trị và đạo đức cách mạng trong mọi hoàn cảnh.

3.4. Phối hợp chặt chẽ với chính quyền địa phương nơi địa bàn đóng quân để ngăn chặn ảnh hưởng của sản phẩm văn hoá độc hại đến đơn vị

Đây là giải pháp quan trọng, bởi vì ngăn chặn ảnh hưởng của sản phẩm văn hoá độc hại đối với sĩ quan trẻ trong môi trường quân đội là một vấn đề cấp thiết, đòi hỏi sự phối hợp chặt chẽ giữa các lực lượng, đặc biệt là chính quyền địa phương. Thực hiện giải pháp này cần phải dựa trên các nội dung biện pháp chủ yếu sau.

Một là, duy trì thường xuyên mối quan hệ, trao đổi giữa đơn vị với chính quyền địa phương. Đây là biện pháp chủ yếu để nắm bắt tình hình an ninh, trật tự tại địa bàn, giúp cán bộ chỉ huy nhận thức rõ được những yếu tố có thể tác động tiêu cực đến sĩ quan trẻ trong đơn vị. Thông qua đó, các biện pháp tuyên truyền, giáo dục có thể được thực hiện kịp thời để ngăn ngừa các tệ nạn xã hội, bảo vệ sĩ quan trẻ khỏi sự lôi kéo của các hành vi vi phạm pháp luật.

Hai là, tăng cường tổ chức các hoạt động giao lưu văn hoá giữa đơn vị và chính quyền địa phương. Các hoạt động như văn nghệ, giúp đỡ nhân dân không chỉ tạo sự gắn kết giữa quân đội và nhân dân mà còn giúp lan toả những giá trị văn hoá quân sự tốt đẹp. Điều này không chỉ giữ vững phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ” mà còn củng cố tinh thần đoàn kết quân - dân, ngăn chặn sự xâm nhập của sản phẩm văn hoá độc hại vào môi trường quân đội.

Ba là, tham mưu với chính quyền địa phương để xử lý nghiêm các hành vi tiêu cực ảnh hưởng đến môi trường quân sự. Việc này không chỉ cảnh tỉnh những cá nhân có hành vi sai trái mà còn củng cố niềm tin cho sĩ quan trẻ, giúp họ nhận thức được tầm quan trọng của việc duy trì phẩm chất, đạo đức trong công tác và cuộc sống. Đồng thời, việc xử lý nghiêm các tệ nạn như cờ bạc, cá độ, mại dâm sẽ góp phần tạo ra môi trường trong sạch, lành mạnh cho đơn vị.

3.5. Quản lý chặt chẽ việc sử dụng Internet và mạng xã hội

Trong thời đại công nghệ thông tin phát triển mạnh mẽ, việc sử dụng Internet và mạng xã hội đã trở thành nhu cầu thiết yếu đối với mọi cá nhân, trong đó có sĩ quan trẻ quân đội. Để bảo vệ sĩ quan

trẻ khỏi những ảnh hưởng tiêu cực của sản phẩm văn hóa độc hại, việc quản lý chặt chẽ việc sử dụng Internet và mạng xã hội là giải pháp cần thiết, cấp bách với những nội dung biện pháp sau:

Một là, các cơ quan chức năng trong quân đội cần chủ động giám sát việc sử dụng Internet, mạng xã hội của sĩ quan trẻ, đặc biệt là việc tiếp cận với các nguồn thông tin không rõ ràng hoặc độc hại. Cần có các biện pháp ngăn chặn những hành vi lợi dụng Internet gây ảnh hưởng đến an ninh quốc gia, trật tự an toàn xã hội, vi phạm đạo đức, thuần phong mỹ tục và vi phạm quy định của pháp luật⁽⁴⁾. Đặc biệt, nghiêm cấm hoạt động mại dâm, tệ nạn xã hội, mua bán người; đăng tải thông tin dâm ô, đồi trụy, tội ác; phá hoại thuần phong, mỹ tục của dân tộc, đạo đức xã hội, sức khỏe của cộng đồng⁽⁵⁾. Đồng thời, cần xây dựng hệ thống báo cáo và kiểm tra để phát hiện kịp thời những hành vi vi phạm quy định về việc sử dụng mạng, đảm bảo sĩ quan trẻ không bị tác động bởi các thông tin sai lệch, xấu độc. Khi các kênh thông tin được kiểm soát chặt chẽ, sĩ quan trẻ sẽ ít có cơ hội tiếp cận những nội dung tiêu cực, xấu độc, đồng thời giữ vững mục tiêu và lý tưởng cách mạng trong quá trình thực hiện nhiệm vụ.

Hai là, xây dựng văn hóa sử dụng Internet lành mạnh ở đơn vị quân đội. Điều này đóng vai trò quan trọng trong việc định hướng hành vi của sĩ quan trẻ. Quân đội cần xây dựng một văn hóa mạng trong sạch, khuyến khích sĩ quan trẻ tiếp cận và chia sẻ những nguồn thông tin chính thống, hữu ích, lành mạnh và tích cực. Tổ chức các buổi tuyên truyền, đào tạo về cách sử dụng Internet an toàn, cách nhận diện các nguồn thông tin đáng tin cậy và những dấu hiệu nhận biết thông tin xấu độc. Khuyến khích sĩ quan trẻ tham gia vào các hoạt động trực tuyến tích cực, như việc học hỏi, trao đổi kiến thức chuyên môn, kiến thức văn hóa, lịch sử,... Từ đó xây dựng được thói quen sử dụng Internet một cách có trách nhiệm và hiệu quả.

Ba là, cấp ủy, chỉ huy các cơ quan đơn vị cần xây dựng những quy chế, quy định rõ ràng về việc sử dụng Internet và mạng xã hội cho toàn thể quân

nhân. Trên cơ sở Điều lệnh quản lý bộ đội và Thông tư số 143/2023/TT-BQP ngày 27/12/2023 của Bộ Quốc phòng về Quy định xử lý kỷ luật trong Quân đội nhân dân Việt Nam, cũng như các văn bản pháp quy khác, cấp ủy, chỉ huy các đơn vị căn cứ vào điều kiện cụ thể ban hành các quy định cụ, quy chế sử dụng Internet và mạng xã hội, để sĩ quan trẻ và mọi quân nhân có thể tiếp xúc tích cực, lành mạnh nhất trên không gian mạng. Ví như, quy định thời gian tối đa sử dụng Internet và mạng xã hội trong giờ nghỉ, ngày nghỉ; quy định những trang mạng xã hội không được tham gia; quy định về bình luận trên môi trường số; v.v.. Điều này đảm bảo rằng, sĩ quan trẻ sẽ luôn đi đúng hướng, tránh xa các tác động tiêu cực của sản phẩm văn hóa độc hại và phát huy những giá trị văn hóa tốt đẹp.

4. Kết luận

Sản phẩm văn hóa độc hại tác động tiêu cực sĩ quan trẻ trong Quân đội nhân dân Việt Nam, không chỉ làm suy giảm thể chất và tinh thần mà còn ảnh hưởng đến bản lĩnh chính trị và phẩm chất đạo đức của người quân nhân. Để bảo vệ sĩ quan trẻ trước những tác động tiêu cực này, cần có sự phối hợp chặt chẽ giữa đơn vị và địa phương; phát huy vai trò và sức mạnh tổng hợp của các lực lượng; xây dựng môi trường văn hóa quân sự và quản lý chặt chẽ việc sử dụng Internet, mạng xã hội. Tuy nhiên, có ý nghĩa quyết định hơn cả là việc nâng cao ý thức tự bảo vệ trước những sản phẩm văn hóa độc hại của sĩ quan trẻ, góp phần giữ vững phẩm chất, đạo đức và bản lĩnh của người quân nhân cách mạng./.

(1) Đảng Cộng sản Việt Nam (2010), Chỉ thị số 46-CT/TW ngày 27/7/2010 của Ban Bí Thư về Chống sự xâm nhập của các sản phẩm văn hóa độc hại gây hủy hoại đạo đức xã hội.

(2) Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, Nxb. CTQG Sự thật, H., T1, tr.158.

(3) Tổng cục Chính trị (2020), Tài liệu nghiên cứu, học tập, quán triệt Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ Quân đội lần thứ XI, nhiệm kỳ 2020 - 2025, Nxb. Quân đội nhân dân, H., tr.58.

(4) Chính phủ (2024), Nghị định số 147/2024/NĐ-CP ngày 09/11/2024 của Chính phủ về Quản lý, cung cấp, sử dụng dịch vụ Internet và thông tin trên mạng.

(5) Quốc Hội (2018), Luật An ninh mạng, Nxb CTQG, H.,.